

Heemkundekring

vehchele

MEDEDELINGENBLAD

Heemkundekring "Vehchele" is aangesloten bij de "Stichting Brabants Heem" en opgericht op 28 april 1981.

Secretariaat: Merwedelaan 21 5463 JL Veghel
Mevr. Corry Lunenburg, tel. (0413) 36 71 45

Heemkamer: In "Het Raadhuis", Markt 1 te Veghel,
tel. **06-42 96 61 43** (tijdens openingsuren)

Bankrelatie: Rabobank, IBAN nr. NL52RABO0153393173
t.n.v. Heemkundekring "Vehchele"

Redactie: Henk van der Voort, Esdoornstraat 7,
5461 CH Veghel. tel. (0413) 36 36 51

2017-01

maart 2017

Inhoud:

1. Info van bestuur en werkgroepen.
2. Terugblik lezing Ruud van Nooijen op 10 januari 2017.
3. Terugblik tentoonstelling klassenfoto's Aloysiuschool.
4. Lezing op 13 maart over "De Slacht en de kersen in Uden", door Adriaan Sanders.
5. Bijeenkomst nieuwe leden op maandag 27 maart 2017.
6. Overleden leden.
7. Nieuwe leden.
8. Ontvangen materiaal, documenten

1. Info van bestuur en werkgroepen

Omslag van het Routeboekje

Heemkundekring Vehchele heeft een routeboekje uitgegeven met alle informatie en afbeeldingen van de attentietegels die nu in het centrum van Veghel liggen.

Dit fraaie boekje op A5 formaat is vanaf nu te koop bij heemkundekring Vehchele, Het UITPunt, Boekhandel Schellen, Boekhandel Bek en Peter Verbakel.

De prijs bedraagt slechts € 2,00!!

U bent wekelijks op donderdag van 14.00 tot 16.00 uur welkom in de heemkamer voor informatie of iets anders onder het genot van een kopje koffie.

Vrije inloop heemkamer op zondagmiddag van 14.00 tot 16.00 u. Het experiment van het voorjaar heeft deze winter een vervolg gekregen. Buiten enkele vaste bezoekers, die ook op donderdag regelmatig binnen lopen valt de belangstelling tegen. U kunt nog op de zondagen 5, 12, 19 en 26 maart terecht. Na afloop zal worden geëvalueerd.

2. Terugblik Lezing "De aanleg van de steenweg 's-Hertogenbosch-Luik (1742-1818)" door Ruud Nooijen op 10 januari 2017.

Al in de tijd van de Romeinen werden hier wegen aangelegd. De Romeinen legden rechte wegen aan, dat was de kortste verbinding tussen twee plaatsen. De meeste wegen hadden een militaire oorsprong, verplaatsing van de troepen. Van bestaande wegen werden bochten verlegd. Zachte ondergrond maakte aanleg en onderhoud duur.

In de tijd van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden keek men alleen naar de eigen omgeving.

Landmeters maakten een ontwerp en zetten een tracé uit. In de 18e eeuw waren er nog weinig verharde wegen, de wegen waren slecht onderhouden door overstromingen, geen verlichting, geen wegwijzers.

Jacob van Campen ontwierp de weg Utrecht-Amersfoort. Op de percelen langs de weg werden prachtige landhuizen gebouwd.

In 1800 waren er ca 500 km. verharde wegen, in 1850 ongeveer 600 km en in 1870 ongeveer 1840 km.

Groeiend handelsverkeer eiste meer aandacht aan wegen.

Aanleg steenweg Den Bosch-Luik:

1742-1745 Den Bosch-Best

1790-1793 Lommel-Borkel

1803-1806 Best-Eindhoven.

Er werd vaak tolheffing geheven, daarvoor werd een deel van de weg smaller gemaakt.

In 1850 beschouwt de overheid het wegennet compleet. Tussen 1850 en 1900 werden geen wegen aangelegd. Intussen was men ook begonnen met de aanleg van spoorrails. In 1839 reed de eerste trein in Nederland. In 1791 begon men met verharderen van de kom van Veghel. Hendrik Verhees diende een ontwerp in voor aanleg van een kanaal en ontving daarvoor een prijs.

Na de pauze ging Dhr. Nooijen vervolgens in op de ontwikkeling van diverse vervoermiddelen: fiets, tram, trein, bus, vliegtuig. Hij besteedde ook aandacht aan de aanleg van kanalen en de opkomst van (stoom)tram en spoorweg.

Het was een zeer boeiende lezing, vooral ook door de fraaie afbeeldingen die werden getoond. Er waren circa 50 belangstellenden.

3. Terugblik Opening en expositie klassenfoto's Aloysiuschool van 3 tot 24 februari

Wethouder
Eric van den Boogaard

De grote animator
Wim van de Louw

Nog voor de expositie op vrijdag 3 februari officieel werd geopend liepen er al de nodige "oud-scholieren" van boven de zestig tussen de panelen met klassenfoto's. Zoekend en wijzend naar bekende gezichten op een van de 150 zwart-wit foto's uit de periode tussen 1889 en 1965.

Om half vijf heette de voorzitter van Heemkundekring Vehchele, Bernard Vissers, alle aanwezigen van harte welkom. Hij vertelde geraakt te zijn groepje dat wekelijks weer nieuwe schoolfoto's en namen wist te ontdekken.

Daarna was het de eer aan de pas aangetreden wethouder Eric van den Bogaard om de tentoonstelling te openen. Het was zijn eerste openbare optreden. De wethouder toonde zijn bewondering voor het vele onderzoek dat vooraf was gegaan. Ook de presentatie van de foto's kreeg zijn lof.

De wethouder had zelf ook de nodige relaties met de Aloysiusschool. Zijn tante, Bertha van den Bogaard, had daar 40 jaar de school op orde gehouden. Zij was de steun en toeverlaat voor leerlingen en leerkrachten. Haar wil was wet. Ook bood dhr. Van den Bogaard een foto aan uit 1933 van zijn vader en oom, om te scannen voor de expositie.

Daarna nam medeorganisator Wim van de Louw het woord. Hij pleitte ervoor om oude namen van scholen niet te veranderen. Die zeggen zoveel over de historie en dat verdwijnt als de naam verandert.

Als toegift vervolgde hij met een "litanie" van alle bijnamen, waaronder de Broeders bij de leerlingen bekend stonden.

Wat begon met het zoeken naar een foto van "De Wonderkast" heeft geresulteerd in een unieke verzameling van meer dan 150 klassenfoto's met meerdere generaties Veghelse jongens.

Gedurende het openingsweekend is de tentoonstelling door zeer velen bezocht, soms meerdere malen.

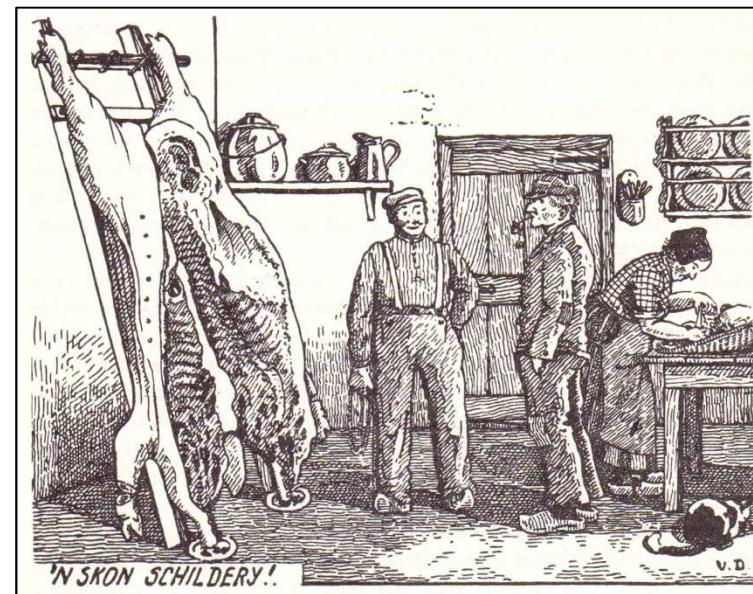
Voorals zondagmiddag leek het wel een heuse reünie met oude bekenden en werden verschillende foto's aangeboden om te scannen.

Ook in de weken daarna werden dagelijks bezoekers gespot bij de foto's en werd er druk gebruik gemaakt van de gelegenheid om namen aan te vullen en foto's te bestellen.

Lekker druk en samen herinneringen ophalen

4. Lezing over "De Slacht en de kersen in Uden" op 13 maart, door Adriaan Sanders.

Afbeelding uit "Oud-Brabants Dorpsleven" van Bernard van Dam

Op 13 maart zal Adriaan Sanders van de Heemkundekring Uden om 19.30 uur in de Trouwzaal van het Raadhuis aan de Markt een lezing verzorgen onder de bovenstaande titel.

Hij zal allereerst ingaan op de traditie van de huisslachting, waarin Veghel en Uden nauwelijks verschillen.

Daarna zal hij verdergaan met de kersenteelt, die in Uden zeer belangrijk was en in Veghel veel minder voorkwam. Dus overeenkomst en verschil komen uitgebreid aan bod.

5. Bijeenkomst nieuwe leden op 27 maart in de heemkamer.

Op deze avond kunnen alle leden die vanaf 1 januari 2016 lid zijn geworden kennismaken met het bestuur, de heemkamer en de organisatie. Ook kan een kijkje worden genomen in het archiefdepot en de archeologiekelder. Mocht u geen uitnodiging hebben ontvangen, maar denkt u wel tot de doelgroep te horen, dan kunt contact opnemen met Mevr. Corry Lunenburg, tel. (0413) 36 71 45 of via info@vehchele.nl.

6. Overleden leden:

Op 23 december overleed

Dhr. A.J.M. (Jas) Vissers, Reigerdonk 54, Veghel

Dhr. Vissers was lid vanaf 1992.

Op 13 februari overleed

Pater Martin van de Ven, Op de Bos 81, Heythuysen

Pater Martin van de Ven was lid vanaf 2010.

Mogen zij rusten in vrede.

7. Nieuwe leden:

Vanaf 1 januari mochten we de volgende nieuwe leden inschrijven:

Dhr. Leo Verwegen, Distellaar 89, Veghel

Dhr. J.C.M. van Grinsven, Spoorlaan 11, Veghel

Fam. Peter van de Laar, Turfven 29, Veghel

Dhr. Rini Verbeeten, Van Limburg Stirumstraat 15, Veghel

Dhr. F. Pulles, Groen v. Prinstererlaan 32, Veghel

Dhr. Pieter Verhoeven, Haviksdonk 41, Veghel

Dhr. Rob van den Heuvel, Hertog Janstraat 9, Veghel

Fam. A. van de Laar, Kapelstraat 21, Veghel

Dhr. Hans van den Heuvel, Distellaar 11, Veghel

Mevr. Hannie Peters, Patrijdonk 2, Veghel

Dhr. Theo Besems, Spoorven 200, Veghel

Dhr. Derk Duit, Stationsstraat 60, Veghel

Dhr. Martijn Peters, Dominicus v Ophovenstraat 38, Veghel

Dhr. Hans Gorris, Wolfsven 29, Eindhoven

Mevr. Willy van den Heuvel, Patrijdonk 1, Veghel

Wij heten hen hartelijk welkom binnen onze vereniging.

8. Ontvangen materiaal, documentatie

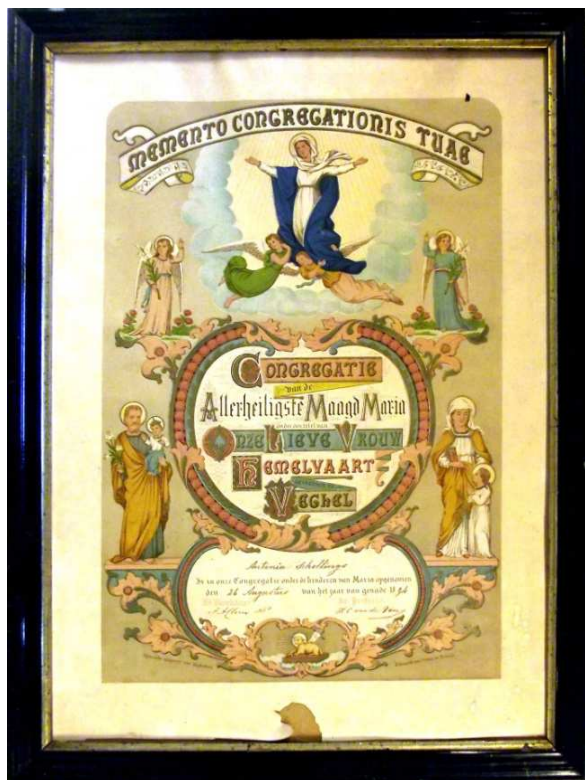
In de afgelopen periode ontvingen wij:

Uit de nalatenschap van mevr. Schouten onderstaand schilderij van een oorlogstafereel met parachutisten ("De tirannie verdrijven die mij mijn hart doorwondt"), van de hand van de schilder Laurant BB, voorzien van zijn eigen biografie.

Eertijds aangeboden door het gemeentebestuur van Veghel.

Van **heemkundekring Uden** ontvingen wij een Oorkonde van de Mariacongregatie Veghel uit 1894, van Antonia Schellings.

Van **dhr. H. Driessen** enkele geweerkogels uit WO II en een soort van signaallamp die we helaas niet verder kunnen duiden (*zie onder*). Deze lamp is opgevest bij de Aabrug in de Oranjewijk. Suggesties over functie en mogelijke herkomst van deze lamp zijn zeer welkom.

Van **mevr. v Zutphen- Ketelaars** o.a. het boek "Onderweg. Een eeuw personen- en goederenvervoer in Nederland", enkele plakboeken met sigarenbandjes, een oorkonde van de Maria-Congregatie uit 1951 een aantal religieuze voorwerpen en boekjes.

Van **Heemkundekring Nistelrode** enkele zeer oude bidprentjes.

Van **dhr. Cor van Boven** een pijl en boog van handboogschutterij "De Unie".

Van **dhr. Theo van Veghel** een bouwvergunning uit 1919, het Handboek "De praktische timmerman" uit 1908 en Averbode's Mariakalender 1917.

Van **dhr. Albert Tünnissen** oude (glas)negatieven (van oom Piet) en enkele foto's, waaronder van "Janus But".

Van **mevr. Manders** een aantal bidprentjes in een trommeltje uit 1944: *Chocolate & Boiled Sweets* van J.L. & Co Ltd. (PKD 7/44)

Van **mevr. R. Ketelaars** o.a. religieuze voorwerpen, waaronder een geborduurd "Communiekleed" met kanten sierrand.

Van **dhr. Henk van Wanrooij** Een DVD met presentatie Expositie 70 jaar na Market Garden 2014, de complete EO serie "Geloof & een Hoop Liefde" van september 2014 over Veghel en ook enkele "Geuzenbrieven" uit de eerste maanden van de oorlog. Verder diverse films m.b.t. Tweede Wereldoorlog of herdenkingen en 4 CD's met foto's van projecten van Woningbouwvereniging AREA.

Van **mevr. C. Lunenburg** o.a. enkele religieuze voorwerpen en een kalender van Woonbelang (1995), met luchtfoto's van Veghelse wijken. Verder rapporten 1981-1986 van "De Molenbeemden" (LH-NO) en een kroontjespen met platte punt om te kalligraferen. Verder een bord "Stamboekbal 1983"

Van **dhr. Stensen uit Venlo** een medaille van wandelclub DVS (Door Volharding Sterk), die vroeger de avondvierdaagse organiseerde.

Van **dhr Jan van Ganzewinkel** o.a. een oude schoolfoto met dhr. Leo van der Weijden, een jubileumboek van "De Hypotheekboys" en de boeken "Toen en Nu" en "Niet over één nacht ijs".

Van **een onbekende schenker** een kopie van het Notulenboek van de Roermondse Eiermijn 1943-1961 (afd. Veghel).

Van **mevr. Mia Rooijmans** krantenknipsels.

Van **dhr. Nicolas Ogay** o.a. "Verhalen uit de Meierij" en "Genealogie" (Teleac)..

Van **fam. Peters- Verbakel** een ingelijste tekening van kasteel Frisselstein, een mapje met kalenderfoto's van Bek, het boekje "5 jaar Streekarchivariaat" en het boek "St. Joseph, een bewogen ziekenhuis".

Van **mevr. Nelly Vissers** o.a. het boekje "Korte onderrichtingen en nuttige wenken voor gehuwden" uit 1937.

Van **Gemeente Veghel** de boeken "Lambertuskerk, een kathedraal gelijk", "Historanje", "Vijf jaar Streekarchivariaat 1976-1981" en "Monumentaal Veghel".

Van **Heemkundekring Schijndel** "De archeologie van de Brabantse Akkers".

Van **Heemkundekring St. Oedenrode** het prachtige boek "Rondom Sint-Oedenrode" over de geschiedenis van "Rooi".

Van **Janine van Engelen- van Maasakkers** o.a. historische privé documenten, waaronder een prachtige (Jugendstil) rouwkaart. Verder een Communietafautje en een (communie?)bruidsjurkje van parachutestof, een oranje jurkje idem en een pannenlap met tekst "Stookt UNION Briketten".

Twee ingelijste pentekeningen van de haven en de Sociëteit aan de Blauwe Kei (serie 1976) en (oude) lees- en onderwijsboekjes.

Van **dhr. Jan Neggers** de speciale uitgave "1985-1998 Van Roeping tot Ambt" van de Stadskrant, bij het afscheid van burgemeester Keijzer en de jubileumuitgave (90 jaar) van de Veghelse Courant uit 1993. Verder "De toekomst van Veghel" van het Stedelijk Netwerk Veghel.

Van **dhr. Bernard Vissers** het mooie boekje "In Manus Tuas" van Marie-José Keurlings, over het leven en werken van pastor Konings.

Van **mevr. F. v.d. Ven- van Lee** onder meer. het Toponiemenboek van Wim Cornelissen, de DVD "'s-Hertogenbosch Waterstad" en de DVD "Gemeente Veghel dynamisch en vriendelijk".

Verder mappen met documenten, foto's, video's en films over het "Wegenbouwbedrijf Van Lee".

~~~~~
Dit mededelingenblad is ook te downloaden vanaf www.vehchele.nl